

Četrtek, 29. november 2018

P8_TA(2018)0478

Poročilo o Srbiji za leto 2018**Resolucija Evropskega parlamenta z dne 29. novembra 2018 o poročilu Komisije o Srbiji za leto 2018 (2018/2146(INI))**

(2020/C 363/18)

Evropski parlament,

- ob upoštevanju sklepov predsedstva z zasedanja Evropskega sveta v Solunu 19. in 20. junija 2003,
- ob upoštevanju izjave z vrha EU-Zahodni Balkan iz Sofije z dne 17. maja 2018 in njene „agende prednostnih nalog iz Sofije“,
- ob upoštevanju Sklepa Sveta 2008/213/ES ⁽¹⁾ z dne 18. februarja 2008 o načelih, prednostnih nalogah in pogojih Evropskega partnerstva s Srbijo in o razveljavitvi Sklepa 2006/56/ES,
- ob upoštevanju mnenja Komisije z dne 12. oktobra 2011 o prošnji Srbije za članstvo v Evropski uniji (SEC(2011)1208), sklepa Evropskega sveta z dne 2. marca 2012, da Srbiji podeli status države kandidatke, in sklepa Evropskega sveta z dne 27. in 28. junija 2013, da se začnejo pogajanja s Srbijo za pristop k EU,
- ob upoštevanju stabilizacijsko-pridružitvenega sporazuma med Evropskima skupnostma in njunimi državami članicami ter Republiko Srbijo, ki je začel veljati 1. septembra 2013,
- ob upoštevanju resolucije Varnostnega sveta OZN št. 1244 (1999), svetovalnega mnenja Meddržavnega sodišča z dne 22. julija 2010 o skladnosti enostranske deklaracije o neodvisnosti Kosova z mednarodnim pravom in resolucije Generalne skupščine OZN št. 64/298 z dne 9. septembra 2010, ki je potrdila vsebino mnenja Meddržavnega sodišča in pozdravila pripravljenost EU, da spodbuja dialog med Srbijo in Kosovom,
- ob upoštevanju berlinskega procesa, ki se je začel 28. avgusta 2014,
- ob upoštevanju izjave in priporočil, sprejetih na osmi seji stabilizacijsko-pridružitvenega parlamentarnega odbora EU-Srbija dne 13. in 14. junija 2018,
- ob upoštevanju končnega poročila Urada za demokratične institucije in človekove pravice pri Organizaciji za varnost in sodelovanje v Evropi (OVSE/ODIHR) z dne 29. julija 2016 o omejeni misiji tega urada za opazovanje predčasnih parlamentarnih volitev v Srbiji,
- ob upoštevanju poročila OVSE/ODIHR o misiji za oceno predsedniških volitev v Srbiji dne 2. aprila 2017,
- ob upoštevanju poročila Komisije o Srbiji za leto 2018 z dne 17. aprila 2018 (SWD(2018)0152),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 6. februarja 2018 z naslovom Verodostojna širitvena perspektiva in okrepljeno sodelovanje EU z Zahodnim Balkanom (COM(2018)0065),
- ob upoštevanju skupnih sklepov, sprejetih v okviru ekonomskega in finančnega dialoga med EU ter Zahodnim Balkanom in Turčijo, z dne 23. maja 2017 (9655/17),

⁽¹⁾ UL L 80, 19.3.2008, str. 46.

Četrtek, 29. november 2018

- ob upoštevanju četrte seje stabilizacijsko-pridružitvenega sveta EU-Srbija z dne 16. novembra 2017,
 - ob upoštevanju osmega srečanja pristopne konference s Srbijo na ministrski ravni z dne 25. junija 2018,
 - ob upoštevanju poročila protikorupcijske skupine Sveta Evrope GRECO o Srbiji iz julija 2015 ter poročila četrtega ocenjevalnega kroga skupine GRECO z dne 20. oktobra 2017 o preprečevanju korupcije pri poslancih, sodnikih in tožilcih,
 - ob upoštevanju ocene Komisije z dne 17. aprila 2018 v zvezi s programom gospodarskih reform Srbije za obdobje 2018–2020 (SWD(2018)0132) in skupnih sklepov, ki jih je Svet 25. maja 2018 sprejel v okviru ekonomskega in finančnega dialoga med EU ter Zahodnim Balkanom,
 - ob upoštevanju mnenja Beneške komisije o osnutku sprememb ustavnih določb o sodstvu z dne 25. junija 2018,
 - ob upoštevanju izsledkov raziskave iz leta 2017 o marginaliziranih Romih na Zahodnem Balkanu, ki jo je podprla Komisija, izvedla pa sta jo Svetovna banka in program OZN za razvoj (UNDP),
 - ob upoštevanju skupnega delovnega dokumenta služb Komisije z naslovom Enakost spolov in krepitev vloge žensk: spreminjanje življenj deklet in žensk prek zunanjih odnosov EU v obdobju 2016–2020,
 - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 14. junija 2017 o poročilu Komisije o Srbiji za leto 2016 ⁽¹⁾,
 - ob upoštevanju člena 52 Poslovnika,
 - ob upoštevanju poročila Odbora za zunanje zadeve (A8-0331/2018),
- A. ker je treba Srbijo, kot vse države, ki si prizadevajo za članstvo v EU, soditi po lastnih dosežkih pri izpolnjevanju, izvajanju in spoštovanju istega sklopa meril in ker je časovni načrt za pristop določen na podlagi kakovosti nujnih reform in predanosti tem reformam; ker je pristop proces, ki temelji na dosežkih in je popolnoma odvisen od objektivnega napredka, ki ga doseže posamezna država, tudi Srbija, in bo tak tudi ostal;
- B. ker je bilo od začetka pogajanj s Srbijo odprtih 14 poglavij, med katerimi sta bili dve začasno zaprti;
- C. ker je Srbija stalno vključena v normalizacijo odnosov s Kosovom, kar je privedlo do sklenitve prvega sporazuma o načelih za normalizacijo odnosov dne 19. aprila 2013 ter sporazumov iz avgusta 2015; ker je Srbija še naprej vključena v dialog;
- D. ker Srbija prispeva h krepitvi regionalnega sodelovanja in dobrih sosedskih odnosov, pa tudi miru in stabilnosti, sprave ter ozračja, ki spodbuja obravnavo odprtih dvostranskih vprašanj iz preteklosti;
- E. ker je Srbija še naprej zavezana vzpostavitvi delujočega tržnega gospodarstva in še naprej dosega napredek pri izvajanju obveznosti iz stabilizacijsko-pridružitvenega sporazuma;
- F. ker so načela pravne države ena temeljnih vrednot, na katerih temelji EU, in so v središču tako širitvenega procesa kot stabilizacijsko-pridružitvenega procesa; ker je treba na tem področju sprejeti reforme ter premagati pomembne preostale izzive, zlasti kar zadeva zagotavljanje neodvisnega, nepristranskega, odgovornega in učinkovitega sodstva ter boj proti korupciji in organiziranemu kriminalu, pa tudi varstvo temeljnih pravic;

⁽¹⁾ UL C 331, 18.9.2018, str. 71.

Četrtek, 29. november 2018

- G. ker je Srbija ratificirala vse temeljne konvencije Mednarodne organizacije dela, vključno zlasti s Konvencijo o sindikalni svobodi in varstvu sindikalnih pravic iz leta 1948 (št. 87), Konvencijo o uporabi načel o pravicah organiziranja in kolektivnega dogovarjanja iz leta 1949 (št. 98) in Konvencijo o prisilnem delu iz leta 1930 (št. 29);
- H. ker je stanje na področju svobode izražanja in neodvisnosti medijev še vedno zelo zaskrbljujoče in ga je treba obravnavati prednostno ter odločno in učinkovito;
- I. ker Srbija koristi predpristopno pomoč v okviru instrumenta za predpristopno pomoč (IPA II), pri čemer skupna okvirna dodelitev za obdobje 2014–2020 znaša 1,5 milijarde EUR; ker spremenjena okvirna dodelitev v okviru IPA II za Srbijo za obdobje 2018–2020 znaša 722 milijonov EUR; ker je bila Srbiji dodeljena nagrada za uspešnost na vmesni stopnji;
1. pozdravlja stalna prizadevanja Srbije na poti vključevanja v Evropsko unijo; poziva jo, naj s podporo Komisije dejavno spodbuja to strateško odločitev v srbski javnosti in naj še poveča pravočasne in pregledne informacije ter prepoznavnost EU ter projektov in programov, ki jih financira;
 2. poudarja, da je temeljito izvajanje reform in politik ključen kazalnik uspešnega procesa vključevanja; poziva Srbijo, naj izboljša načrtovanje, usklajevanje in spremljanje izvajanja nove zakonodaje in politik; pozdravlja sprejetje tretje revizije nacionalnega programa za sprejetje pravnega reda EU in svari, da bi neustrezen prenos pomembne zakonodaje EU negativno vplival na usklajenost s pravnim redom; pozdravlja oceno Komisije iz njenega sporočila z naslovom Verodostojna širitvena perspektiva in okrepljeno sodelovanje EU z Zahodnim Balkanom, da bi lahko Srbija z močno politično voljo, zagotovitvijo dejanskih in trajnih reform ter dokončno rešitvijo sporov s sosednjimi državami postala članica EU; poziva Svet in Komisijo, naj podpreta odprte tehnično pripravljene poglavje in pospešita skupen proces pristopnih pogajanj, če bo to upravičeno z nujnim napredkom, zlasti na temeljnem področju pravne države;
 3. pozdravlja uspešen zaključek programskega procesa IPA za leto 2018 ter podpis sporazuma o financiranju za IPARD II; poziva Komisijo, naj pri oblikovanju novega instrumenta za predpristopno pomoč (IPA III) vključi ustrezne določbe, da bi upoštevala morebiten pristop Srbije k EU;
 4. pozdravlja napredek, ki ga je Srbija dosegla pri razvoju delujočega tržnega gospodarstva, zagotavljanju gospodarske rasti ter ohranitvi makroekonomske in monetarne stabilnosti; poudarja, da je Srbija dosegla občuten napredek pri obravnavanju nekaterih slabosti politike, ki so se v preteklosti izkazale za težavne, predvsem s konsolidacijo proračuna; vendar poudarja, da so brezposelnost, beg možganov in ekonomska neaktivnost še vedno visoki; poziva Srbijo, naj oblikuje vzdržen načrt za prihodnost državnih podjetij; poudarja izjemen pomen malih in srednjih podjetij za srbsko gospodarstvo ter poziva k bolj preglednemu in manj obremenjujočemu poslovnemu okolju; podpira pristop Srbije k Svetovni trgovinski organizaciji (STO);
 5. izraža zaskrbljenost zaradi trajne brezposelnosti in poudarja pomen usposabljanja in pridobivanja podjetniških spretnosti za mlade; poziva Srbijo, naj izboljša položaj žensk na trgu dela; poziva jo, naj okrepi tristranski dialog; poziva k spremembi zakona o prispevkih za obvezno socialno zavarovanje in zakona o zdravstvenem zavarovanju, da bi preprečili diskriminacijo malih kmetijskih proizvajalcev;
 6. je seznanjen s predsedniškimi volitvami 2. aprila 2017; pozdravlja splošen potek volitev in poziva oblasti, naj zagotovijo uporabo mednarodnih standardov; poziva jih, naj v celoti obravnavajo in uveljavijo priporočila misije OVSE/ODIHR za opazovanje volitev, zlasti glede zagotovitve enakih konkurenčnih pogojev med predvolilno kampanjo, ter vzpostavijo dialog z neodvisnimi domačimi misijami za opazovanje volitev; poziva jih, naj ustrezno preiščejo očitke o nepravilnosti, nasilju in ustrahovanju, ki so bili podani med minulimi volilnimi procesi; z zaskrbljenostjo ugotavlja, da je financiranje političnih strank in predvolilnih kampanj premalo pregledno; poudarja, da mora biti financiranje političnih strank pregledno in v skladu z mednarodnimi standardi;

Četrtek, 29. november 2018

7. poziva Srbijo, naj se bolj uskladi z zunanjo in varnostno politiko EU, vključno z njeno politiko glede Rusije, tudi v okviru Organizacije združenih narodov; pozdravlja pomemben prispevek in stalno sodelovanje Srbije v številnih misijah in operacijah EU v okviru skupne zunanje in varnostne politike (SVOP; EUTM Mali, EUTM Somalia, EUNAVFOR Atalanta, EUTM RCA), pri čemer Srbija sodeluje v 4 od 6 vojaških misij ali operacij, ki jih trenutno izvaja Unija; vendar je zaskrbljen zaradi stalnega vojaškega sodelovanja Srbije z Rusijo in Belorusijo;

8. izreka pohvalo Srbiji za konstruktiven pristop k obvladovanju posledic migracijske in begunske krize ter za znatna prizadevanja te države pri zagotavljanju zatočišč in humanitarne pomoči, zlasti s podporo EU; pozdravlja, da je Srbija sprejela nov zakon o azilu, zakon o tujcih in zakon o nadzoru meje; poziva jo, naj svojo vizumsko politiko postopoma uskladi s politiko EU; z zaskrbljenostjo ugotavlja, da se je z neusklajeno vizumsko politiko Srbije odprla možnost nezakonitih migracij in tihotapljenja v države EU, pa tudi sosednje države, ki niso članice EU; poziva Srbijo, naj vzpostavi mehanizem vračanja migrantov brez urejenega statusa, ki bo v skladu s pravnim redom EU, in še izboljša svoje zmogljivosti za obravnavo potreb mladoletnikov brez spremstva; poziva jo, naj poišče izvedljivo rešitev za begunce iz sosednjih držav, tudi kar zadeva njihove potrebe glede nastanitve ter dostop do dela in izobraževanja;

Pravna država

9. poziva Srbijo, naj okrepi prizadevanja za reforme na področju pravne države in zlasti zagotovi neodvisnost in splošno učinkovitost pravosodnega sistema; poudarja, da bi se bilo treba posebej osredotočiti na izvajanje učinkovitih reform na tem področju; ugotavlja, da je sicer bil dosežen določen napredek pri zmanjšanju zaostankov pri starih primerih kazenskega pregona in pri uvedbi ukrepov za harmonizacijo delovanja sodišč, da pa neodvisnost sodstva v Srbiji ni zagotovljena v celoti, možnost političnega vplivanja na sodstvo pa je še vedno zaskrbljujoča; poziva Srbijo, naj okrepi odgovornost, nepristranskost, strokovnost in splošno učinkovitost sodstva ter vzpostavi sistem brezplačne pravne pomoči, s čimer bi zagotovila širok nabor ponudnikov brezplačne pravne pomoči; poziva k uveljavitvi vseh sodb Evropskega sodišča za človekove pravice;

10. ponavlja, kako pomembno je okrepiti boj proti korupciji, in poziva Srbijo, naj pokaže jasno zavezanost spopadanju s tem vprašanjem; pozdravlja izvajanje zakona o organizaciji in pristojnosti vladnih organov pri zatiranju organiziranega kriminala, terorizma in korupcije; pozdravlja, da so bile v delu kazenskega zakonika te države o gospodarskem kriminalu sprejete spremembe, in spodbuja Srbijo, naj jih v celoti uveljavi, vključno s spremembo glede zlorabe položaja, da bi preprečila morebitne zlorabe; poziva k nadaljnjemu izvajanju nacionalne strategije in akcijskega načrta za boj proti korupciji; ponavlja poziv Srbiji, da je treba hitro sprejeti novo zakonodajo o agenciji za boj proti korupciji, da bi izboljšali načrtovanje, usklajevanje in spremljanje izvajanja nove in obstoječe zakonodaje in politik; poudarja, da je bistveno, da ta agencija prejme in ohrani človeške in finančne vire, ki jih potrebuje za neodvisno izvajanje svojega mandata; poudarja, da morajo biti člani agencije za boj proti korupciji izvoljeni v skladu z načeloma preglednosti in odsotnosti nasprotja interesov ali politične pripadnosti; poziva oblasti, naj zapolnijo vsa prosta delovna mesta v agenciji; poziva Srbijo, naj še izboljša rezultate pri preiskavah, obtožbah in obsodbah v primerih korupcije na visoki ravni ter redno objavlja statistične podatke o rezultatih preiskav v vseh primerih domnevne korupcije javnih uslužbencev;

11. poziva srbske oblasti, naj uveljavijo priporočila Skupine držav proti korupciji (GRECO); poziva srbski parlament, naj obravnava zlasti priporočila v zvezi s preprečevanjem korupcije in nasprotji interesov ter sprejme kodeks ravnanja;

12. priznava, da je bil v boju proti korupciji in organiziranemu kriminalu dosežen določen napredek, ter pozdravlja dejavno vlogo Srbije pri mednarodnem in regionalnem policijskem in pravosodnem sodelovanju; poziva Srbijo, naj izkaže nadaljnjo zavezanost in zagotovi oprijemljive rezultate v tem boju, zlasti s prepričljivimi rezultati pri preiskavah, pregonu in končnih obsodbah v primerih organiziranega kriminala, vključno z nezakonito trgovino in tihotapljenjem migrantov iz Srbije v EU in države zunaj EU, umori, povezanimi z organiziranim kriminalom, kibernetško kriminaliteto, finančnimi tokovi v podporo terorističnim dejavnostim in pranjem denarja; poziva jo, naj še naprej v celoti izvaja akcijski načrt, dogovorjen s Projektno skupino za finančno ukrepanje (FATF); opozarja na vedno večje število kriminalnih napadov in poziva, naj se preiščejo ob polnem sodelovanju s pravosodnimi organi;

Četrtek, 29. november 2018

Demokracija in socialni dialog

13. poudarja, da srbski parlament še vedno ne izvaja dejanskega nadzora nad izvršno oblastjo in da je treba še povečati preglednost, vključujočo naravo in kakovost zakonodajnega procesa; pozdravlja vedno manjšo uporabo nujnih postopkov za sprejemanje zakonodaje; vendar poudarja, da še vedno pogosta uporaba nujnih postopkov ogroža parlamentarni in javni nadzor; poudarja, da bi bilo treba preprečiti vse ukrepe, ki omejujejo zmožnost srbskega parlamenta za vodenje učinkovite razprave o zakonodaji in nadzor nad njo; poudarja pomen dela opozicije v demokraciji in poudarja, da njeni politiki ne bi smeli biti deležni obrekovanja in žalitev; izraža zaskrbljenost, da nekateri politiki zlorabljajo javni diskurz za spodbujanje radikalizma; poziva k dodatnim ukrepom za zagotovitev medstrankarskega dialoga in učinkovite udeležbe civilne družbe; poziva srbski parlament, naj pregleda prakso izvajanja obstrukcije in ali zavira demokratično razpravo; pozdravlja nenehna prizadevanja srbskega parlamenta za povečanje preglednosti prek razprav o pogajalskih stališčih Srbije do poglavij za pristop k EU ter prek izmenjav z osrednjo pogajalsko ekipo in nacionalnim zborom za Evropsko unijo; poudarja, da je treba v celoti priznati ter podpirati vlogo neodvisnih regulativnih organov, tudi varuha človekovih pravic te države, agencije za boj proti korupciji, nacionalnega revizijskega organa ter komisarja za informacije javnega značaja in varstvo osebnih podatkov; poziva srbski parlament, naj sodeluje pri uveljavljanju ugotovitev in priporočil neodvisnih regulativnih organov, zlasti varuha človekovih pravic; želi spomniti, da je socialni dialog eden temeljev evropskega socialnega modela in da so redna posvetovanja med vlado in socialnimi partnerji bistvena za preprečevanje socialnih napetosti in konfliktov; poudarja, da je bistveno, da socialni dialog presega zgolj izmenjavo informacij, in da bi se morale zainteresirane strani posvetovati o pomembnih zakonih, preden se začne parlamentarni postopek;

14. pozdravlja predstavitev osnutka ustavne reforme sodstva te države, ki je bil Beneški komisiji predložen za pripravo mnenja; poudarja, kako pomembno je v celoti izvesti priporočila Beneške komisije; spodbuja srbske oblasti, naj začnejo vključujočo in smiselno javno razpravo, ki bo izvedena konstruktivno, za ozaveščanje o procesu ustavne reforme v državi; poziva k obsežnemu javnemu posvetovanju, preden bo končni osnutek predložen srbskemu parlamentu;

15. pozdravlja napredek Srbije pri reformi javne uprave, zlasti s sprejetjem številnih novih zakonov o plačah in delovnih razmerjih v javnem sektorju, o lokalni samoupravi in plačah v avtonomnih pokrajinah ter o nacionalni akademiji za usposabljanje; poudarja, da politično vplivanje na imenovanje višjega vodstva ostaja pereče vprašanje; poziva Srbijo, naj spremeni zakon o javni upravi, da zagotovi njeno nepristranskost; poudarja, da je krepitev upravnih zmogljivosti na vseh ravneh pomembna za uspešno izvajanje ključnih reform; pozdravlja ustanovitev ministrstva za evropsko povezovanje, ki vključuje strukture nekdanjega srbskega urada za evropsko povezovanje, ki je stalno zagotavljal politične smernice za evropsko povezovanje;

Človekove pravice

16. poudarja, da je zakonodajni in institucionalni okvir za uveljavljanje človekovih pravic vzpostavljen; poudarja, da je potrebno dosledno in učinkovito izvajanje v celotni državi; poziva Srbijo, naj sprejme nov zakon o varstvu podatkov in zagotovi, da bo popolnoma v skladu s standardi in najboljšimi praksami EU; poudarja, da so potrebna nadaljnja stalna prizadevanja za izboljšanje položaja oseb, ki pripadajo ranljivim skupinam, vključno z otroki, invalidi, osebami z virusom HIV/aidom ter osebami LGBTI; obsoja ponavljajoča se kazniva dejanja iz sovraštva proti Romom in osebami LGBTI; poziva Srbijo, naj dejavno izvaja preiskave, pregone in obsodbe kaznivih dejanj iz sovraštva; poziva srbske oblasti, naj spodbujajo ozračje strpnosti ter obsodijo vse oblike sovražnega govora, javno odobravanje in zanižanje genocida, hudodelstva zoper človečnost in vojna hudodelstva;

17. poziva Srbijo, naj okrepi vlogo in zmogljivost svojih organov v zvezi z zaščito ranljivih skupin, vključno z ženskami, otroki in invalidi, ter zagotovi boljše sodelovanje med policijo, javnimi tožilci in socialnimi službami v zvezi s tem; pozdravlja, da je Srbija ratificirala Istanbulsko konvencijo, in nedavne dogodke v zvezi z ukrepi za zaščito otrok pred nasiljem, vključno z vladno napovedjo glede ustanovitve položaja varuha otrokovih pravic, ter poziva oblasti, naj spremljajo učinek zakonodaje in drugih ukrepov; poudarja, da so še vedno prisotne pomanjkljivosti glede uveljavljanja človekovih pravic invalidov, ter poziva vlado, naj sprejme nacionalno strategijo za invalide;

Četrtek, 29. november 2018

18. odločno spodbuja srbske oblasti, naj okrepijo prizadevanja za izboljšanje stanja na področju svobode izražanja in svobode medijev; pozdravlja ustanovitev nove delovne skupine za pripravo osnutka strategije o medijih; poudarja, da so grožnje novinarjem in medijskim hišam, nasilje nad njimi in njihovo ustrahovanje, vključno z upravnim nadlegovanjem in ustrahovanjem s sodnimi postopki, še vedno skrb vzbujajoči; poziva uradnike, naj dosledno javno obsojajo vsakršno obliko ustrahovanja novinarjev in naj se vzdržijo poseganja v dejavnosti medijev in novinarjev, tudi v okviru volitev; v zvezi s tem ugotavlja, da so sicer številni primeri bili rešeni in je bilo vloženih nekaj kazenskih obtožnic, da pa so obsodbe še vedno redke; pozdravlja prizadevanja stalne delovne skupine, ki je bila ustanovljena s Sporazumom o sodelovanju in ukrepih za povečanje varnosti novinarjev, ter poziva organe, naj izkažejo polno zavezanost preiskovanju in preganjanju vseh primerov napadov na novinarje in medijske hiše; poziva k izvajanju zakonov o medijih v celoti in k okrepitvi neodvisnosti regulativnega organa države za elektronske medije; pozdravlja obnovljena prizadevanja za sprejetje strategije o medijih, s katero bi ustvarili pluralno medijsko okolje, in v zvezi s tem poudarja pomen preglednega in vključujočega posvetovanja z deležniki; poudarja, da je glede lastništva in financiranja medijev nujna popolna preglednost; poziva k sprejetju politik, ki bodo zaščitile medije in programe v jezikih narodnih manjšin, ki živijo v Srbiji;

19. poziva srbske organe, naj okrepijo sodelovanje z organizacijami civilne družbe, vključno z ženskimi organizacijami in skupinami za človekove pravice, katerih vloga je ključnega pomena za dobro delujočo demokracijo; obsoja negativne kampanje in omejitve, uperjene proti nekaterim organizacijam civilne družbe; poziva k sprejetju nacionalne strategije in povezanega akcijskega načrta za regulacijo okolja, v katerem delujejo organizacije civilne družbe; meni, da so potrebna nadaljnja prizadevanja za zagotovitev sistematičnega sodelovanja med vlado in civilno družbo, ter poziva k večji pozornosti pri pripravi in izvajanju zakonodaje na področjih, ki vplivajo na civilno družbo;

20. ugotavlja, da je bil dosežen zmeren napredek v primeru nezakonitega porušenia zasebne lastnine in omejevanja svobode gibanja v beograjski četrti Savamala aprila 2016; poziva k rešitvi teh vprašanj in k popolnemu sodelovanju pri preiskavah sodnih organov, da bi storilce privedli pred sodišče;

Spoštovanje in varstvo manjšin

21. pozdravlja sprejetje akcijskega načrta za uveljavljanje pravic narodnih manjšin ter sprejetje odloka o ustanovitvi sklada za narodne manjšine; poziva srbsko vlado, naj celovito izvaja vse mednarodne pogodbe, ki se nanašajo na pravice manjšin; poudarja, da napredek na področju jamčenja pravic nacionalnih manjšin ni zadovoljiv, in poziva k izvajanju akcijskega načrta v celoti ter k boljšemu usklajevanju in vključitvi deležnikov, tudi sosednjih držav, za prometne in komunikacijske potrebe; je seznanjen, da sklad za narodne manjšine deluje in da so se povečala njegova sredstva; pozdravlja sprejetje ključnih zakonov o okviru pravic manjšin; ponovno poziva Srbijo, naj zagotovi dosledno izvajanje zakonodaje o varstvu manjšin, tudi na področju izobraževanja in kulture, uporabe jezikov manjšin, zastopanosti v javni upravi in sodstvu ter stalnega dostopa do medijev in verskih obredov v jezikih manjšin; priznava dejavno udejstvovanje narodnih manjšin države v volilnih ciklih in poziva k sprejetju politik, ki bodo zagotovile njihovo pravično politično zastopanost v srbski nacionalni skupščini; poziva k celovitemu uresničevanju pravice do pravočasne registracije rojstva; poudarja, da sta spodbujanje in varstvo človekovih pravic, tudi pravic narodnih manjšin, predpogoj za pristop k EU;

22. ugotavlja, da kulturna raznolikost Vojvodine prispeva k identiteti Srbije; poudarja, da bi se morala avtonomija Vojvodine ohraniti ter da bi bilo treba nemudoma sprejeti zakon o njenih virih financiranja, kot je določeno v ustavi;

23. pozdravlja sprejetje nove strategije za družbeno vključevanje Romov za obdobje 2016–2025 skupaj z akcijskim načrtom, ki zajema izobraževanje, zdravstvo, bivališča in zaposlovanje; pozdravlja dejstvo, da strategija priznava, da so romske ženske še posebej diskriminirane; poziva Srbijo, naj določi jasne cilje in kazalnike za spremljanje izvajanja nove strategije; je zaskrbljen zaradi visoke stopnje romskih deklet, ki opustijo šolanje; ugotavlja, da večina Romov trpi zaradi socialne izključenosti in se sooča s sistematičnimi kršitvami pravic; poziva k izvajanju nove strategije za vključevanje Romov in akcijskega načrta v celoti; poudarja pomen oblikovanja politik za boj proti diskriminaciji Romov in anticiganizmu; poziva, naj se smiselna javna in politična udeležba Romov omogoči na vseh ravneh;

Četrtek, 29. november 2018

Regionalno sodelovanje in dobri sosedski odnosi

24. pozdravlja, da Srbija ostaja zavezana konstruktivnim dvostranskim odnosom z drugimi državami širitve in sosednjimi državami članicami; pozdravlja, da se Srbija še naprej udeležuje v številnih regionalnih pobudah za sodelovanje, kot so Proces sodelovanja v jugovzhodni Evropi (SEECF), Svet za regionalno sodelovanje, Srednjeevropski sporazum o prosti trgovini (CEFTA), Jadransko-jonska pobuda, makroregionalna strategija EU za Podonavje (EUSDR), strategija EU za jadransko-jonsko regijo (EUSAIR), proces Brdo-Brioni, pobuda zahodnobalkanske šesterice in njena agenda o poveztljivosti ter Berlinski proces; pozdravlja dosedanje rezultate pobude zahodnobalkanske šesterice in poziva k nadaljnjemu razvoju regionalnega gospodarskega območja; ponovno poziva Srbijo, naj izvaja reformne ukrepe na področju poveztljivosti, povezane z agendo o poveztljivosti; pozdravlja prizadevanja Srbije za dajanje prednosti infrastrukturnim naložbam in poudarja pomen večje poveztljivosti v regiji; poudarja, da so potrebna nadaljnja prizadevanja na področju gospodarskega in socialnega razvoja obmejnih regij, da se prepreči odseljevanje prebivalstva iz teh regij; podpira predlog o znižanju tarif za storitve mobilnega gostovanja na Zahodnem Balkanu; poudarja, da nerešeni dvostranski spori ne bi smeli negativno vplivati na pristopni proces; odločno podpira zavezo partneric z Zahodnega Balkana, da bodo še naprej krepile dobre sosedske odnose, regionalno stabilnost in medsebojno sodelovanje; želi spomniti, da je EU odločena okrepiti in nadgraditi sodelovanje v podporo preobrazbi v tej regiji;

25. pozdravlja sprejetje nacionalne strategije za preiskovanje in pregon vojnih hudodelstev; je seznanjen s sprejetjem strategije tožilstva za preiskavo in pregon vojnih hudodelstev ter poziva Srbijo k odločnemu izvajanju vseh predvidenih dejavnosti; pozdravlja, da je bila maja 2017 imenovana nova tožilka za vojna hudodelstva; ponovno poziva k izvajanju te strategije, zlasti z zgodnejšim vlaganjem obtožnic, in k sprejetju operativne strategije tožilstva; poziva Srbijo, naj učinkovito preišče vsa vojna hudodelstva, zlasti odmevna, in naj pri teh primerih sodeluje s svojimi regionalnimi partnerji; poziva Komisijo in države članice, naj si dodatno prizadevajo za rešitev teh vprašanj v pogajalskem procesu med EU in Srbijo; poziva oblasti, naj še naprej obravnavajo problem pogrešanih oseb med vojnama v 90. letih 20. stoletja; poziva Srbijo, naj znova v celoti sodeluje s sedanjim mednarodnim rezidualnim mehanizmom za kazenska sodišča; poziva srbske organe, naj si še naprej prizadevajo za rešitev vprašanj o usodi pogrešanih oseb, vključno z odpiranjem državnih arhivov, povezanih z vojnim obdobjem; poziva Srbijo, naj pripravi shemo odškodnin za žrtve in njihove družine; ponovno izraža podporo pobudi za ustanovitev regionalne komisije za ugotavljanje dejstev o vojnih hudodelstvih in drugih grobih kršitvah človekovih pravic na ozemlju nekdanje Jugoslavije; poudarja pomen dela, ki so ga regionalni urad za sodelovanje mladih in njegove lokalne podružnice opravili pri spodbujanju sprave med mladimi; poziva k nadaljnjim spremembam zakona o vračanju premoženja in poudarja pomen nediskriminatornega obravnavanja tožnikov v postopku za vračilo premoženja in primerjavi z drugimi upravičenci, zlasti na področju registracije javnega premoženja;

26. obžaluje, da nekateri srbski organi vztrajno zanikajo genocid v Srebrenici; spominja te organe, da neomejeno sodelovanje z mednarodnim kazenskim sodiščem za nekdanjo Jugoslavijo in njegovim naslednikom mednarodnim rezidualnim mehanizmom za kazenska sodišča pomeni tudi, da se v celoti sprejmejo in spoštujejo njegove sodbe in sklepi; poudarja, da je priznanje genocida v Srebrenici pomemben korak Srbije na poti pridružitve k Evropski uniji;

27. pozdravlja stalno sodelovanje Srbije v procesu normalizacije odnosov s Kosovom ter njeno zavezanost izvajanju sporazumov, doseženih v dialogu, ki ga podpira EU; pozdravlja, da je srbski predsednik začel notranji dialog o Kosovu; ponovno poziva, naj se začnejo v dobri veri in pravočasno v celoti izvajati vsi že sprejeti sporazumi, tudi energetski, in spodbuja obe strani, naj odločno nadaljujeta proces normalizacije odnosov; poudarja, kako pomembno je ustanoviti združenje/skupnost občin s srbsko večino; poudarja, da je treba pospešiti delo v zvezi z novo fazo dialoga, da bi dosegli celovito normalizacijo odnosov med Srbijo in Kosovom, ki bo opredeljena v pravno zavezujočem sporazumu; ponovno poziva ESZD, naj oceni, kako uspešni sta strani pri izpolnjevanju svojih obveznosti; nedvoumno obsoja uboj kosovskega srbskega politika Oliverja Ivanovića in poudarja, da sta nujno potrebna pristno sodelovanje med kosovskimi in srbskimi preiskovalci in mednarodna podpora, tako da se bo storilec sodilo;

Četrtek, 29. november 2018

28. je seznanjen s potekajočo razpravo in javnimi izjavami o morebitnih prilagoditvah meje med Srbijo in Kosovom, vključno z izmenjavami ozemelj; poudarja, da imata Kosovo in Srbija večetnično naravo in da etnično homogene države v regiji ne bi smele biti cilj; podpira dialog, ki ga podpira EU, kot okvir za uresničitev celovitega sporazuma o normalizaciji med Srbijo in Kosovom; meni, da je lahko kakršen koli sporazum sprejemljiv zgolj, če je vzajemno dogovorjen, pri čemer je treba upoštevati splošno stabilnost v regiji in mednarodno pravo;

29. izraža zaskrbljenost zaradi ponavljajočih se izjav visokih politikov, ki ogrožajo ozemeljsko celovitost Bosne in Hercegovine, ter obsoja vsakršno obliko nacionalistične retorike, namenjene spodbujanju povzročitve njenega razpada;

Energija in promet

30. poziva Srbijo, naj v celoti izvaja reformne ukrepe na področju povezljivosti v sektorju energetike; spodbuja jo, naj razvije konkurenco na trgu s plinom in izpolni ustrezne obveznosti v zvezi z ločevanjem, kot določa tretji energetski sveženj; poziva jo, naj oblikuje svojo energetska politiko za zmanjšanje odvisnosti od uvoza ruskega plina; pozdravlja prizadevanja te države za spodbujanje naložb na področjih energijske učinkovitosti in energije iz obnovljivih virov; želi spomniti, da zakonodaja o učinkoviti uporabi energije ni v celoti skladna z ustreznimi direktivami EU; poziva Srbijo, naj diverzificira svoje energetske vire in vključi druge obnovljive vire;

31. poziva srbsko vlado, naj sprejme potrebne ukrepe, da bi ohranila zaščitena območja, zlasti glede na gradnjo hidroelektrarn v okoljsko občutljivih območjih, kot je naravni park Stara Planina; v zvezi s tem poziva, naj se opravi temeljita presoja vpliva, temelječa na standardih EU, kakor so bili vzpostavljeni z direktivama o pticah in habitatih ter okvirno direktivo o vodah; poziva srbsko vlado, naj prek sodelovanja javnosti in posvetovanja z vsemi deležniki poveča preglednost v zvezi z načrtovanimi projekti;

32. pozdravlja skupno zavezo o izgradnji povezovalnega plinovoda med Srbijo in Bolgarijo, ki sta jo ti državi podpisali 17. maja 2018 na vrhu voditeljev Zahodnega Balkana v Sofiji, ter sprejetje svežnja IPA 2018, ki vključuje strateško pomemben infrastrukturni projekt izgradnje t. i. avtoceste miru Niš-Merdare-Priština, ki bo omogočila boljše prometne povezave med osrednjo Srbijo in Kosovom ter ima simbolni pomen za odnose v regiji;

33. izraža globoko zaskrbljenost zaradi zaskrbljujoče ravni onesnaženosti zraka v Srbiji, zaradi katere je po podatkih Svetovne zdravstvene organizacije v letu 2016 zaradi bolezni dihal umrlo približno 6 500 ljudi; v zvezi s tem poziva srbske organe, naj sprejmejo potrebne kratkoročne ukrepe za izboljšanje teh razmer ter sprejmejo učinkovite srednje- in dolgoročne reforme prometne politike in politike mobilnosti v velikih mestih;

o

o o

34. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji ter vladi in parlamentu Srbije.